

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Γ. ΓΑΚΙΔΗΣ

Δικηγόρος

Θεσσαλονίκη, Αριστοτέλους 14, ΤΚ 54623, τηλ. 2310277178, fax 2310235700, e-mail: gakidis1@otenet.gr

Σύμφωνα με την υπ' αριθ. 386/2012 Απόφαση της Επ. Αν. του Συμβουλίου της Επικρατείας, «..... η παράγραφος 3 του άρθρου 43 π.δ/τος 60/2007 ορίζει προς απόδειξη των ουσιαστικών προϋποθέσεων που απαιτούνται από την παράγραφο 2, τα εξής: «3. Οι αναθέτουσες αρχές δέχονται ως επαρκή απόδειξη του ότι ο οικονομικός φορέας δεν εμπίπτει στις περιπτώσεις που αναφέρονται στη παράγραφο 1 και στην παράγραφο 2 σημεία α), β), γ), ε) και στ): α).....β) για την παράγραφο 2 σημεία ε) ή στ), πιστοποιητικό εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή του οικείου κράτους μέλους. Σε περίπτωση που το οικείο κράτος δεν εκδίδει έγγραφο ή πιστοποιητικό ή που αυτό δεν καλύπτει όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και στην παράγραφο 2 σημεία α), β), ή γ), αυτό μπορεί να αντικαθίσταται από ένορκη βεβαίωση του ενδιαφερόμενου ή, στα κράτη μέλη όπου δεν προβλέπεται η ένορκη βεβαίωση, από υπεύθυνη δήλωση ενώπιον αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, συμβολαιογράφου ή αρμόδιου επαγγελματικού οργανισμού του κράτους καταγωγής ή προέλευσης». Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, με την οποία, όπως προεξετέθη, μεταφέρονται κοινοτικές ρυθμίσεις στην εσωτερική έννομη τάξη, για την απόδειξη της ασφαλιστικής και φορολογικής ενημερότητας του διαγωνιζομένου, οι οποίες είναι κατά την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου ουσιώδεις προϋποθέσεις συμμετοχής στον διαγωνισμό, δεν αρκεί η υποβολή απλής δηλώσεως του ενδιαφερομένου αλλ' απαιτείται η προσκομιδή σχετικού πιστοποιητικού ή, σε περίπτωση μη εκδόσεως τέτοιου πιστοποιητικού, η προσκομιδή υπευθύνου δηλώσεως ενώπιον αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής Αρχής, συμβολαιογράφου ή αρμόδιου

επαγγελματικού οργανισμού. Τέλος, το μεν άρθρο 8 του ν. 1599/1986 (Α'45), όπως ισχύει, προβλέπει την δυνατότητα αποδείξεως γεγονότων ή στοιχείων ενώπιον κάθε υπηρεσίας του δημοσίου τομέως με υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερομένου, ενώ η παράγραφος 1 του αρ. 11 του Κώδικος Διοικητικής Διαδικασίας, ο οποίος κυρώθηκε με το αρ. πρώτο του ν. 2690/1999 (Α'45), όπως ισχύει μετά την τροποποίηση της από το αρ. 16 παρ. 3, 4 ν. 3345/2005 (Α'138) ορίζει τα εξής: «1. Η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής του ενδιαφερομένου γίνεται από οποιαδήποτε διοικητική αρχή ή από τα Κ.Ε.Π. βάσει του δελτίου ταυτότητας ή των αντίστοιχων εγγράφων που προβλέπονται στο άρθρο 3. Δεν απαιτείται βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής του ενδιαφερομένου, όταν προσέρχεται αυτοπροσώπως για υποθέσεις του στις υπηρεσίες του δημόσιου τομέα ή τα Κ.Ε.Π. προσκομίζοντας το δελτίο ταυτότητας ή τα αντίστοιχα πρωτότυπα έγγραφα» Ανεξαρτήτως, όμως, του ζητήματος αν, κατά την παρ. 1 του άρθρου 11 του Κώδικος Διοικητικής Διαδικασίας, απαιτείται, σε κάθε περίπτωση που δεν εμπίπτει στην εξαίρεση του δευτέρου εδαφίου της διατάξεως αυτής (αυτοπρόσωπος εμφάνιση ενώπιον της οικείας υπηρεσίας κλπ), η θεώρηση του γνησίου της υπογραφής του, κατά το άρθρο 8 του ν. 1599/1986, «υπευθύνως», δηλώνοντας, προκειμένου να πιστοποιείται, έναντι του προς ον η δήλωση, η ταυτότητα του προσώπου που αναλαμβάνει την ευθύνη για το περιεχόμενο της δηλώσεως, πάντως, προκειμένου ειδικώς για τις υπεύθυνες δηλώσεις που προσκομίζονται κατ' αρ. 23.2.1 της διακηρύξεως για την απόδειξη της ασφαλιστικής και φορολογικής ενημερότητας του διαγωνιζομένου (στην περίπτωση που αυτές δεν καλύπτονται χρονικώς από την ενημερότητα πτυχίου), η εν λόγω διάταξη της διακηρύξεως, ερμηνευόμενη υπό το φως της διατάξεως του αρ. 43 παρ. π.δ/τος 60/2005, η οποία αποδίδει ρυθμίσεις κοινοτικού δικαίου και δεν αρκείται, για την απόδειξη ουσιαστικών προϋποθέσεων συμμετοχής στον διαγωνισμό (όπως είναι η φορολογική και ασφαλιστική ενημερότητα), στην προσκομιδή απλών δηλώσεων του διαγωνιζομένου αλλ' απαιτεί κατ' ελάχιστον

«υπεύθυνη δήλωση ενώπιον αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, συμβολαιογράφου ή αρμόδιου οργανισμού», έχει την έννοια ότι οι ανωτέρω αναγκαίες για την απόδειξη των ως άνω ουσιαστικών προϋποθέσεων υπεύθυνες δηλώσεις πρέπει να φέρουν τουλάχιστον θεώρηση του γνησίου της υπογραφής του δηλούντος από αρμόδιο, κατ'άρ. 11 παρ. 1 Κώδικος Διοικητικής Διαδικασίας, όργανο. Εν όψει τούτων, νομίμως αποκλείσθηκε από τον διαγωνισμό η πρώτη αιτούσα για τον λόγο ότι οι υπεύθυνες δηλώσεις του νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας με το ανωτέρω περιεχόμενο δεν έφεραν θεώρηση του γνησίου της υπογραφής του δηλούντος».

Το σκεπτικό της ως άνω απόφασης αφορά, καταρχήν, σε διαγωνισμούς έργων που υπάγονται στο ρυθμιστικό πεδίο των κοινοτικών οδηγιών αλλά δεν αποκλείεται –ενόψει της διάταξης της παρ. 1 του άρθρου 11 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας- να κριθεί ότι απαιτείται, σε κάθε διαγωνισμό, η θεώρηση του γνησίου της υπογραφής του «υπευθύνως» δηλούντος, προκειμένου να πιστοποιείται η ταυτότητά του, σε κάθε περίπτωση που δεν εμπίπτει στην εξαίρεση του δευτέρου εδαφίου της διατάξεως αυτής (αυτοπρόσωπη εμφάνιση ενώπιον της οικείας υπηρεσίας).

Επομένως, για τη διασφάλιση της εγκυρότητας της προσφοράς και προκειμένου να αποφευχθούν ενστάσεις θα πρέπει να θεωρείται το γνήσιο της υπογραφής των υπεύθυνων δηλώσεων που υποβάλλονται στους διαγωνισμούς εκτός από τις περιπτώσεις που την προσφορά υποβάλλει το πρόσωπο που υπογράφει και τις υπεύθυνες δηλώσεις (είτε είναι ατομική επιχείρηση είτε εκπροσωπεί επιχείρηση εταιρικής μορφής).

ΠΡΟΣΟΧΗ:

Με τη διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 3 της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 237Α'/5. 12. 2012 προστέθηκε το εξής εδάφιο στην παρ. 1 του άρθρου 25 του ν. 3614/2007:

«Η ως άνω Υπεύθυνη Δήλωση φέρει ημερομηνία εντός των τελευταίων τριάντα ημερολογιακών ημερών προ της καταληκτικής ημέρας υποβολής των προσφορών και δεν απαιτείται βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής από αρμόδια διοικητική αρχή ή τα ΚΕΠ, ακόμα και εάν άλλως ορίζεται στην εκάστοτε προκήρυξη.».

Επομένως η διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 25 του ν. 3614/2007 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 25. Επιτάχυνση της υλοποίησης των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων. 1. Για τη συμμετοχή στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών που υπόκεινται στις διατάξεις του π.δ. 59/2007 και του π.δ. 60/2007, οι υποψήφιοι υποβάλλουν υπεύθυνη δήλωση περί μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού στο πρόσωπό τους από τους αναφερόμενους στο άρθρο 45 της Οδηγίας 18/2004. Πριν από την κοινοποίηση της απόφασης κατακύρωσης στον ανάδοχο, ο υποψήφιος που ανακηρύσσεται ανάδοχος της σύμβασης προσκομίζει για τη σύναψη της, εντός προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από τη σχετική πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής, τα επί μέρους δικαιολογητικά και έγγραφα σε σχέση με τα οποία υποβλήθηκε υπεύθυνη δήλωση. Σε αντίθετη περίπτωση αποκλείεται και η σύμβαση συνάπτεται με τον επόμενο κατά σειρά υποψήφιο με τις ίδιες προϋποθέσεις. Η ως άνω Υπεύθυνη Δήλωση φέρει ημερομηνία εντός των τελευταίων τριάντα ημερολογιακών ημερών προ της καταληκτικής ημέρας υποβολής των προσφορών και δεν απαιτείται βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής από αρμόδια διοικητική αρχή ή τα ΚΕΠ, ακόμα και εάν άλλως ορίζεται στην εκάστοτε προκήρυξη.».

Είναι σαφές ότι το εδάφιο που προστέθηκε στην παρ. 1 του άρθρου 25 του ν. 3614/2007 με την παρ. 5 του άρθρου 3 της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ ΣΕ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ ΕΡΓΩΝ αλλά μόνο σε διαγωνισμούς προμηθειών και υπηρεσιών.

Και ναι μεν με τη διάταξη της παρ. 8 του άρθρου 25 του ν. 3614/2007 ορίζεται ότι: «8. Οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2, 3, 4 και 5 του παρόντος άρθρου, εφαρμόζονται και για συγχρηματοδοτούμενα έργα της περιόδου 2000-2006, καθώς και για έργα που συγχρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης και το επιχειρησιακό πρόγραμμα "Αλιείας"», πλην όμως αυτή αφορά αποκλειστικά στα έργα που αναφέρεται.

Συνεπώς, η άποψη που κυκλοφορεί, ότι με τη διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 3 της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 237Α΄/5. 12. 2012 λύθηκε το ζήτημα της βεβαίωσης του γνησίου της υπογραφής των υπεύθυνων δηλώσεων, δεν φαίνεται να βρίσκει έρεισμα στις διατάξεις της υπόψη Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου και του ν. 3614/2007.